

Hudební nauka II - Úkoly a jejich vypracování

1. Zapište v houslovém klíči: první tetrachord cikánské mollové stupnice tvořené od tónu d^1
druhý tetrachord durové harmonické stupnice od tónu b

2. Od tónu g vytvořte všechny tyto mody (zapisujte názvy tónů, nevěpisujte do osnovy):
jónský, dórský, frygický, lydický, mixolydický, aiolský, hypodórský, hypofrygický, hypolydický,
hypomixolydický

Tip pro další procvičování: tvořte tímto způsobem všechny mody i od jiných tónů (podobně postupujte i v dalších cvičeních - č.5...)

3. Následující stupnice jsou stupnicemi plagálními. Určete, o které jde, a převed'te je do jejich původní autentické podoby (vyjmenujte):

4. Jaký tón by byl finálou ve stupnicích: hypodórské začínající na g^1 , mixolydické začínající na F ,
hypofrygické začínající na dis^2 , dórské začínající na as^1

5. Vytvořte všech 5 pentatonických řad od d^1

6. Vytvořte celotónovou stupnici od tónu gis (nezapomeňte, že enharmonickou záměnu - jedna je během této stupnice žádoucí, abyste skončili na tónu shodného jména - můžete provést na kterémkoli stupni):

7. Vytvořte obě vzestupné varianty chromatické stupnice od tónu a :

Tip: podrobně si všimněte, kde dochází u obou řad k odchylkám, zkuste vytvořit i sestupné verze pomocí snižování bérky

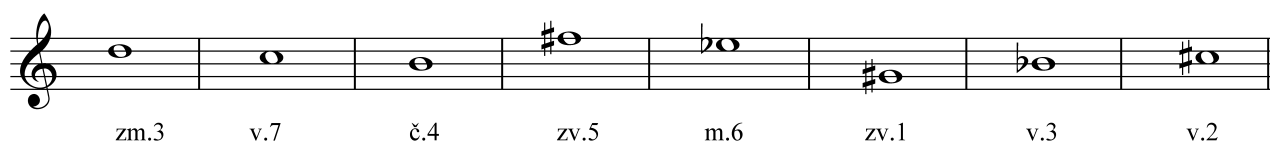
8. Jmenujte charakteristické intervaly (včetně označení jejich jakosti) v těchto stupnicích: dórská, lydická, frygická, mixolydická

9. Které intervaly vzniknou převratem: v.6, zm.2, č.5, zv.8, m.7, zm.4 ?

10. Který z právě jmenovaných intervalů akusticky neexistuje?

11. Jaké agogické označení použijete, chcete-li dát interpretovi svobodu v pojetí fráze?
12. Jak označíte ve skladbě změnu do dvojnásobného tempa a poté návrat do tempa původního?
(doplňte i výslovnost)
13. Termín *allegro* se překládá nejčastěji jako rychle nebo vesele, *allegretto* rychleji. Který z těchto dvou názvů označuje rychlejší tempo?
14. Seřad'te následující tempová označení od nejrychlejšího po nejpomalejší tempo: *andante*, *sostenuto*, *largo*, *allegro assai*, *lento*, *presto*, *moderato*, *vivace*
Tip: Tvořte si podobné vzestupné i sestupné tempové řady i z dalších tempových označení
15. Vytvořte řadu harmonických tónů od tónu F₁:
16. Vyberte z následujícího výčtu intervalů: a/ prázdné konsonance, b/ ostré disonance, c/ mírné disonance d/ plné konsonance
č.4, v.6, č.8, m.7, m.2, č.5, zm.5, v.7, m.3, v.3, zv.4, v.2
17. Rozdělte dané výrazy do dvou skupin podle toho, zda zesilují či zeslabují význam termínů, ke kterým jsou připojeny:
ma non troppo, *poco più*, *poco a poco*, *meno*, *più mosso*, *ma non tanto*, *molto*, *poco meno*, *più*
Tip: Zamyslete se nad tím, jak fungují tyto výrazy ve spojení s tempovým označením, zejména na protikladu rychlého a pomalého tempa (zrychlí či zpomalí se tempo po připojení výrazu *molto* u předepsaného *allegro* a *lento*?)
18. Italské názvosloví z předchozího úkolu přeložte a doplňte výslovnost.
19. Roztříd'te následující výrazy do kategorií *pomalé tempo* (do MM 60) - *středně pomalé tempo* (MM 60-85) - *středně rychlé tempo* (MM 88-120) - *rychlé tempo* (od MM 130) a doplňte výslovnost:
con moto, *molto presto*, *sostenuto*, *grave*, *andantino*, *larghetto*, *vivace*, *scherzo*, *commodo*, *animando*, *adagio*, *allegro assai*
20. Tvořte sestupné intervaly s využitím látky o převratu intervalů (vytvořte převrat zadaného intervalu vzestupně, poté převed'te získaný tón o oktávu níž):

Tip: Při tvorbě intervalů lze využít i pomůcky, kdy si zpočátku odmyslíme zadanou posuvku a doplníme ji - posunem obou tónů nahoru či dolů - až do výsledné podoby intervalu.

Správné řešení úkolů:

1.

2. g-a-h-c-d-e-fis-g / g-a-b-c-d-e-f-g / g-as-b-c-d-es-f-g / g-a-h-cis-d-e-fis-g / g-a-h-c-d-e-f-g / g-a-b-c-d-es-f-g

d-e-f-g-a-b-c-d / d-es-f-g-as-b-c-d / d-e-fis-g-a-h-cis-d / d-e-f-g-a-h-c-d

3. hypodórská, cis-dis-e-fis-gis-ais-h-cis / hypofrygická, h-c-d-e-fis-g-a-h / hypoaiolská, fis-gis-a-h-cis-d-e-fis / hypomixolydická, as-b-c-des-es-f-ges-as

4. c², F, gis², as¹

5. d-e-fis-a-h, d-e-g-a-c, d-f-g-b-c, d-e-g-a-h, d-f-g-a-c

6. gis-ais=b-c-d-e-fis-gis (ale i gis-ais-his=c-d-e-fis nebo gis=as-b-c-d-e-fis-gis) - enharmonickou záměnu provádíme tam, kde je to nejvýhodnější, jinak bychom mohli dostat i velmi nepřehledné, i když hypoteticky správné řady, jako např. gis-ais-his-cisis-disis...

7. a/ tvoříme od základních tónů a přidáváme křížky pro tóny chybějící - a-ais-h-c-cis-d-dis-e-f-fis-g-gis-a

b/ zapíšeme stupnici A dur, chybějící tóny tvoříme s využitím zvyšování pomocí křížků - a-ais-h-his-cis-d-dis-e-eis-fis-fisis-gis-a

8. dórská velká sexta, lydická zvětšená kvarta, frygická malá sekunda, mixolydická malá septima

9. m.3, zv.7, č.4, zm.1, v.2, zv.5

10. zmenšená prima

11. ad libitum, a piacere

12. doppio movimento, a tempo / tempo I. (dópjó movimento, a tempo, tempo primo)

13. allegro

14. presto, vivace, allegro assai, moderato, sostenuto, andante, lento, largo

15. F₁, F, c, f, a, c¹, es¹, f¹, g¹, a¹, h¹, c², des², es², e², f²

16. a/ č.4, č.5, č.8 b/ m.2, v.7 c/ m.7, v.2, zm.5=zv.4 d/ v.6, m.3, v.3

17. zesilující - poco più, poco a poco, più mosso, molto, più
zeslabující - ma non troppo, meno, ma non tanto, poco meno

18. ale ne příliš (ma non troppo), trochu více (poco più), víc a více (poco a poco), méně (meno),
hybněji (più mosso), ale ne tolik (ma non tanto), velmi (molto), trochu méně (poco meno), více (più)

19.a/ grave, larghetto, adagio /gráve, largeto, adádžo/

b/ sostenuto, andantino, comodo /sostenúto, andantýno, komodo/

c/ con moto, scherzo, animando /kon moto, skerco, animando/

d/ molto presto, vivace, allegro assai /molto presto, vivače, alegro asaj/

20.

